

WEGWIJS IN HET LABYRINT

een reisgids om thuis te komen

opgedragen aan alle reizigers

INHOUD

	WEGWIJS IN HET LABYRINT	5
1	ORIËNTATIE	7
2	BASISSTAPPEN	15
3	DOOR DE EEUWEN HEEN	25
4	VERHALEN EN VERKLARINGEN	33
5	WANDELWIJZEN	49
6	VIEREN EN HERDENKEN	57
7	EEN LABYRINT MAKEN	65
8	WERKEN ALS REISLEIDER	75
	WEER THUIS	81
	BRONNEN, VERANTWOORDING, LABYRINTWERK	82
	VINGERLABYRINTEN	85

COLOFON

© 2021 LabyrintWerk.nl, www.LabyrintWerk.nl
Uitgever: MB Communicatie, www.mbwebshop.nl
Druk: Drukkerij Roelofs, Enschede
Omslagontwerp: Jet Westbroek
Vormgeving binnenwerk: Jet Westbroek
ISBN: 978-90-812921-8-4
NUR 728

WEGWIJS IN HET LABYRINT

Het labirint heet je welkom en nodigt je uit op reis te gaan. Daar hoef je niets voor te kunnen en niets voor te weten. Je hebt nu een boek in handen over deze oeroude vorm. In *Wegwijs in het labirint* vind je handreikingen om met het labirint als routekaart op reis te gaan.

Het boek is ingericht als reisgids. Dit maakt het mogelijk te grasduinen en de hoofdstukken in je eigen volgorde te lezen. Hoe je ook reist, het labirint is je bedding. De reisgids is geschreven door enthousiaste labirintwerkers die delen wat zij ontdekt hebben.

De gids start met basisinformatie, bijvoorbeeld welke vormen er zijn en welke labirinten je echt moet zien. Je leest ook wat je nodig hebt om een labirint zelf of samen met anderen te lopen en hoe je het tekent. In de hoofdstukken over geschiedenis en verhalen en verklaringen kun je de oorsprong en achtergronden ontdekken.

Je kunt meer routes uitstippelen. Je krijgt informatie over manieren om het labirint te lopen en om het te gebruiken bij vieringen en herdenkingen. Als je een vast of mobiel labirint wilt maken, vind je hiervoor inspiratie en praktische aanwijzingen. Het laatste hoofdstuk geeft je handreikingen om anderen te begeleiden in het labirint.

Wegwijs in het labirint neemt je mee om het labirint op je eigen manier te ontdekken. Het is een reisgids om thuis te komen.

ORIËNTATIE

Het lopen van het labyrint is een ontdekkingsreis naar en in de binnenwereld. Om als reiziger op weg te gaan, hoef je niks te weten. Neem een voorbeeld aan kinderen. Zij huppelen van nature onbevangen en nieuwsgierig in het labyrint om het op hun eigen wijze te ontdekken. Onderweg zie je dat het labyrint de reis van het leven symboliseert. Uiteindelijk kom je thuis, ben je thuis, met een nieuw verhaal over wat je tegenkwam op jouw pad.

KENNISMAKING

LABYRINT OF DOOLHOF

Een doolhof of dwaaltuin is een hersenkraker. Het is een puzzel met doodlopende paden en soms meerdere ingangen. De muren in een doolhof zijn hoog, zodat je niet kunt zien waar je naartoe moet. Wie door een doolhof loopt, kan lachspiegels en uitkijktorens tegenkomen. Verplaatsbare muren of waterpartijen die aan- en uitgaan, maken het vinden van de weg extra ingewikkeld. Het is een voortdurend herinneren, nadenken, puzzelen. Hier ben ik al geweest, daar kon ik niet langs, hoe bereik ik het centrum?

Een labyrint ziet er anders uit. Het kent één ingang en er is één enkel pad dat al slingerend naar het centrum leidt. Een labyrint heeft lage muren, zodat je kunt zien hoe het pad loopt. Het volgen van het pad voert naar het centrum. Er wordt wel gezegd: In een doolhof verlies je de weg, het labyrint wijst je de weg.

LEVENSWEG

Tegenwoordig wordt het labyrint vaak gezien als een symbool van de levensweg. Het begin, het pad, de bochten en wendingen, het centrum; alle onderdelen van het labyrint worden metaforen van die levensweg. Je wordt geboren en gaat op levensreis. Onderweg kom je situaties tegen die oproepen om van koers te veranderen. Door in vertrouwen voort te gaan op je eigen pad, reis je naar jouw bestemming in het leven.

OVER DE HELE WERELD

VINDPLAATSEN

Het labyrint is van de hele wereld en van alle culturen. Van Europa tot de beide Amerika's, van Afrika tot Siberië. Van de native Americans tot de christenen, van de hindoes tot de Aboriginals. Alle mensen kunnen in het labyrint hun weg vinden.

Oude labyrinten worden gevonden aan kustlijnen, bij grafheuvels of in kerken. Tegenwoordig worden ze aangelegd in openbare parken en privé-tuinen, op speelplaatsen en bij scholen, gevangnissen, ziekenhuizen en hospices, bij centra voor zingeving en persoonlijke ontwikkeling.

HOOGTEPUNTEN

Nederland

- Paleistuin in 's-Gravenhage
- Waalkade in Nijmegen
- Sint Servaas basiliek in Maastricht
- Gebroken Cirkel in Yde
- Arnheems labyrint in Arnhem

België

- Onze Lieve Vrouw van Hanswijk basiliek in Mechelen
- Op het centrale plein van Villers Sint Gertrude
- Buiten voor de Sint-Baafskerk in Sint Andries-Brugge
- In de katholieke kerk van de Abdij en Oecumenisch centrum in Chevetogne
- Abdij Notre-Dame de Saint-Remy in Rochefort

Europa

- Notre-Dame de Chartres in Chartres, Frankrijk
- Duomo di San Martino in Lucca, Italië
- Labyrinthplatz in Zürich, Zwitserland
- Maze in Saffron Walden, Verenigd Koninkrijk
- Trojaborg in Galberget, Gotland, Zweden

Wereldwijd

- Grace Cathedral in San Francisco, Verenigde Staten van Amerika
- Pansaimol in Goa, India
- Bolshoi Solovetski, Rusland
- Borgesian Labyrinth in Mendoza, Argentinië
- Lighthouse Labyrinth in Kaapstad, Zuid-Afrika

's-Gravenhage

Nijmegen

Yde

Arnhem

Maastricht

Mechelen

Villers Sint Gertrude

Sint Andries-Brugge

Chartres

Lucca

Chevetogne

Rochefort

San Francisco

VERSCHIJNINGSVORMEN

Het labyrint bestond en bestaat in vele vormen. Het meest bekend zijn het klassiek labyrint en het Chartres labyrint.

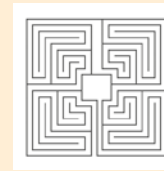
Klassiek labyrint

In het klassiek labyrint is een spiraalvormige beweging zichtbaar. Het labyrint is eenvoudig te tekenen met een verschillend aantal paden. Het meest voorkomend is het zevenpaden labyrint, dat in verschillende vormen gelegd kan worden. In Scandinavië wordt vaak een klassiek labyrint met elf of vijftien paden gevonden.

Tapu'at

Tapu'at is een symbool van o.a. de Hopi Nation en betekent moeder en kind. De basis van de tapu'at is een klassiek labyrint met zeven paden. In de verlengde vorm kun je de buitenste paden als twee moederlijke armen zien, die het kind in het midden omarmen.

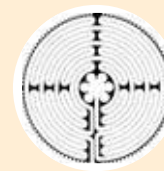
Romeins labyrint

Het Romeins labyrint heeft een vierkante vorm, ingedeeld in vier kwadranten. De weg doorloopt de kwadranten tot in een centraal middenveld. Soms worden aan dit vierkante labyrint torens toegevoegd, waarbij één toren toegang verschaft tot het labyrint. De torens kunnen gezien worden als verdedigingstorens.

Man in the Maze labyrint

Ook het Man in the Maze labyrint is gebaseerd op een klassiek zevenpaden labyrint. Door de extra hoeken en langere paden krijgt het zijn specifieke vorm. Dit ronde labyrint heeft de ingang bovenaan, met een mannetje ervoor. Het vindt zijn oorsprong bij de Tohono O'odham en Sonora Nations.

Middeleeuws of Chartres labyrint

Kenmerkend voor het middeleeuwse labyrint is de cirkelvorm. Het bevat vaak een indeling in vier vakken, waardoor een kruisvorm zichtbaar wordt.

Het meest bekende middeleeuwse labyrint is het labyrint in de Notre-Dame de Chartres in Frankrijk. Daardoor wordt dit labyrint ook vaak een Chartres labyrint genoemd.

Chakravayūha labyrint

Padmavyūha of chakravayūha is een verdedigingsformatie van troepen, die van bovenaf gezien op een bloeiende lotus (*padma*) of energiewiel (*chakra*) lijkt. De buitenste paden bieden de wendingen van het zevenpaden klassiek labyrint, de binnenste paden vormen een spiraal.

Klein Chartres labyrint

Er is een variatie gemaakt op het labyrint van Chartres, zodat het makkelijker te reproduceren is. Dit kleinere labyrint heeft zeven paden in plaats van elf en wordt gecompleteerd met de bloem in het centrum en de lunula's of lunaties (halve maantjes) aan de buitenrand.

Baltisch Wiel

De bijzondere eigenschap van een Baltisch Wiel is dat er een tweede pad is. Strikt genomen is het daardoor geen labyrint; een labyrint kent immers maar één enkel pad.

Santa Rosa labyrint

Het Santa Rosa labyrint is ontworpen door Lea Goode-Harris uit de Verenigde Staten. Het vlecht het klassiek en het middeleeuwse labyrint ineen. Op het vierde pad is een open plek, die de *heartspace* wordt genoemd.